

από έρευνα του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ), ποσοστά που αναμένεται να αυξηθούν τα επόμενα χρόνια.

Πανελλαδική μελέτη της Deloitte Ελλάδος το δεύτερο εξάμηνο του 2022 σε περισσότερες από 100 επιχειρήσεις, δείχνει ότι πλέον η υιοθέτηση ψηφιακών πρακτικών επιταχύνεται και ο ψηφιακός μετασχηματισμός αποτελεί κεντρική επιχειρηματική στρατηγική για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Παρότι η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα θεωρεί ότι ο βαθμός της ψηφιακής ωριμότητας εντός της επιχείρησής τους κρίνεται «ικανοποιητικός» σε ποσοστό μόλις 41%, περισσότερο από το 60% των ελληνικών επιχειρήσεων σκοπεύει να αξιοποιήσει έως και το 50% του επενδυτικού τους πλάνου για τα επόμενα χρόνια σε επενδύσεις ψηφιακού μετασχηματισμού. Στον δρόμο προς ένα πιο ψηφιακό μέλλον, η πανελλαδική έρευνα ανέδειξε πάντως την κυβερνοασφάλεια (23%) και την έλλειψη γνώσεων και δεξιοτήτων (30%) ως τις μεγαλύτερες προκλήσεις που χρειάζεται να ξεπεραστούν ώστε να φθάσει ο ψηφιακός μετασχηματισμός στο επιθυμητό επίπεδο.

60% των ελληνικών επιχειρήσεων σκοπεύει να αξιοποιήσει έως και το 50% του επενδυτικού τους πλάνου για τα επόμενα χρόνια σε επενδύσεις ψηφιακού μετασχηματισμού

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

δεδομένων και περιεχομένου (EURL και Creative Commons αντίστοιχα). Δυστυχώς, παρά τη σχετική θέσπιση εδώ και αρκετά έτη, δεν είναι λίγες φορές που δεν ακολουθείται αυτή η αρχή, με πλήθος καταχρήσεων, και τελικά ως αποτέλεσμα, φαινομένων «vendor lock-in» όπου δημιουργείται έντονη ή και αποκλειστική σχέση εξάρτησης ενός δημόσιου φορέα από τον εκάστοτε προμηθευτή.

6 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΓΑΘΑ. Πρόβλεψη για τη διατήρηση και διάθεση ανοικτού π/μ φάσματος προς δημόσια ή ερευνητική χρήση, καθώς και η διάθεση ανοικτών δημόσιων δεδομένων βιβλιοθηκών, αρχειακού υλικού κ.λπ.

7 ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ. Ενιαία και ασφαλής ταυτοποίηση των πολιτών, προς χρήση πρωτίτως από τον δημόσιο τομέα αλλά και από τον ιδιωτικό για συναλλαγές με πολίτες και επιχειρήσεις. Στη χώρα μας θετικά κρίνεται η ολοένα και μαζικότερη αξιοποίηση της ταυτοποίησης μέσω taxisnet. Το ίδιο όμως χρήζει βελτιώσεων για τα διαφορετικά επίπεδα ασφαλείας με ενίσχυση και περαιτέρω αξιοποίηση του Εθνικού Μητρώου Επικοινωνίας (ΕΜΕπ) και ειδοποιήσεων, καθώς και της –διστακτικής έως σήμερα– χρήσης του eIDAS της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αποκτά σταδιακά εξέχουσα σημασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

8 ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑ. Η ενεργή συμμετοχή των ίδιων των πολιτών ή/και των

τελικών χρηστών των ψηφιακών υπηρεσιών και συστημάτων, έχει ιδιαίτερη σημασία. Δεν είναι μόνο βαθιά έκφραση δημοκρατικής λειτουργίας της ψηφιακής πολιτικής, αλλά είναι επίσης συμβατή με τις ευέλικτες και σύγχρονες τεχνολογίες και μεθόδους ανάπτυξης λογισμικού, ήδη από τα πρώτα στάδια ανάλυσης και (συνεργατικού) σχεδιασμού του. Ενισχύεται, με αυτόν τον τρόπο, ο πολιτο-κεντρικός σχεδιασμός των ψηφιακών υπηρεσιών (και χροστο-κεντρικός των συστημάτων) που είναι βασικό ζητούμενο για μια ευρεία και ανοικτή ψηφιακή διακυβέρνηση.

+1 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ. Είναι σημαντικό να εφαρμοστεί στην πράξη μία προοδευτική ψηφιακή πολιτική που δεν θα υποφέρει από ιδεοληψίες περί «άκριτης ελεύθερης αγοράς» ή αντιστρόφως από μη ρεαλιστικό «απόλυτο, κρατικό και μόνο έλεγχο», επιτρέποντας τον συμπληρωματικό ρόλο του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Ο ρυθμιστικός ρόλος του κράτους μπορεί να υλοποιηθεί άμεσα με τις κρατικές προμήθειες, αρκεί τα έργα να σχεδιάζονται χωρίς φωτογραφικές προδιαγραφές και να αξιολογούνται με διαφάνεια. Ο δημόσιος τομέας στην Ελλάδα δεν έχει ανάγκη από φαραωνικά έργα, αλλά από ποιοτική τεχνική υποστήριξη.

Ο Θόδωρος Καρούνος είναι ερευνητής στο ΕΜΠ και αντιπρόεδρος του Οργανισμού Ανοικτών Τεχνολογιών (ΕΕ/ΛΛΑΚ).

Ψηφιακές δεξιότητες στην Ελλάδα: είδος εν ανεπαρκεία στην αυγή της ψηφιακής μετάβασης

Η ανησυχητική έλλειψη εξειδικευμένων επιστημόνων πληροφορικής και οι σοβαρές ανισότητες στις ψηφιακές δεξιότητες στη χώρα μας δεν αποτελούν μια δυστοπική εικόνα από το μέλλον αλλά διαστάσεις μιας νέας τεχνολογικής πραγματικότητας που έχει ήδη διαμορφωθεί με τον πιο ανάγλυφο τρόπο.

Πιο συγκεκριμένα, πρόσφατα ήρθε στο φως μια σειρά ερευνών που καταδεικνύουν ότι το σύνολο

των ψηφιακών έργων που πρέπει να υλοποιηθούν άμεσα και της επικείμενης «απόβασης» των περίφημων τεχνολογικών κολοσσών, οι τρομακτικές ελλείψεις δεξιοτήτων θα μπορούσαν να υπονομεύσουν περαιτέρω την ικανότητα του δημόσιου τομέα να επιβλέψει τα έργα αυτά, να παρέμβει ρυθμιστικά και ελεγκτικά στο πλαίσιο της ευρύτερης ψηφιακής οικονομίας και να αντιμετωπίσει κυβερνοεπιθέσεις μεγάλης κλίμακας.

Καθώς το περίφημο brain gain έχει αποδειχθεί ανεδαφικό παρά τις κατά καιρούς μεγαλόστομες εξαγγελίες και ο επαγγελματικός προσανατολισμός παραμένει ελλιπής, επείγει η κατάρτιση ενός νέου στρατηγικού σχεδίου ψηφιακών δεξιοτήτων όχι για να δημιουργήσουμε μια νέα στρατιά στελεχών σε τεχνολογικούς κολοσσούς αλλά για να εκπαιδεύσουμε ειδικούς σε διεπιστημονικά πεδία που θα διαθέτουν και ψηφιακές δεξιότητες (κοινωνική ενσυναίσθηση και κριτική σκέψη) και θα στελεχόσουν τοπικές και εθνικές δομές.

Το παράδειγμα της Πορτογαλίας όπου έχουν δημιουργηθεί τοπικά κέντρα ενίσχυσης ψηφιακών δεξιοτήτων και μόνο για φέτος έχει θέσει ως στόχο την ψηφιακή ένταξη ενός εκατομμυρίου ενήλικων μέσω ενός εθνικού δικτύου 10.000 νέων εθελοντών και 950 εκπαιδευτικών κέντρων θα μπορούσε να αποτελέσει πιλότο προς αυτήν την κατεύθυνση. Θα ήταν εφικτή η κατάρτιση ενός αναλυτικού προγράμματος ψηφιακών δεξιοτήτων ανοικτής πρόσβασης ακόμα και σε επίπεδο γειτονιάς δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ψηφιακή εκπαίδευση γυναικών, ηλικιωμένων και μεταναστών; Το μεγάλο στοίχημα της ελληνικής πολιτείας στον τομέα της ψηφιακής διακυβέρνησης το 2023 – το οποίο και έχει οριστεί ως Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων – θα πρέπει να είναι τόσο η άμεση διάχυση της ψηφιακής γνώσης όσο και η δημιουργία μια νέας κουλτούρας που θα προωθεί τη διαρκή επανεπίδειξη, θα προτεραιοποιεί τις ανάγκες των ψηφιακά εξοικειωμένων και θα ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ψηφιακές αγωνίες ενός ταχύτατα γηρασκόμου πληθυσμού.

Ο δρ. Μιχάλης Κρητικός είναι ερευνητής του ΕΙΛΑΜΕΠ και επίκουρος καθηγητής σε θέματα Τεχνητής Νοημοσύνης και Ψηφιακής Μετάβασης στη Σχολή Διακυβέρνησης του Ελεύθερου Πανεπιστημίου των Βρυξελλών.

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΔΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

σχεδόν των ελληνικών εταιρειών πληροφορικής αντιμετωπίζουν τρομερές δυσκολίες στην εύρεση ειδικών. Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις, θα χρειαστούν συνολικά 120.000-140.000 ειδικοί έως το 2030 για να καλυφθεί η ζήτηση σε ορίζοντα 8ετίας, το οποίο πρακτικά σημαίνει ότι η επιπλέον ζήτηση, που αναμένεται να μην καλύπτεται από τη διαθέσιμη προσφορά, θα ανέλθει σε 7 - 7.500 ετησίως για τη επόμενη επταετία.

Παράλληλα, η πρόσφατη έκθεση του ΟΟΣΑ για την ψηφιακή μετάβαση στην Ελλάδα διαπιστώνει ότι οι ψηφιακές ικανότητες της μεγάλης πλειονότητας των δημοσίων υπαλλήλων είναι περιορισμένες για να υποστηρίξουν ψηφιακές πρωτοβουλίες ενώ η διαθεσιμότητα τεχνικών ικανοτήτων για την εκτέλεση έργων ψηφιακού μετασχηματισμού παραμένει χαμηλή. Επιπρόσθετα, η Ελλάδα παραμένει ουραγός στην ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση καθώς οι ελληνικές επιχειρήσεις εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν την επένδυση στην κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού ως περιττό έξοδο αντί ως επένδυση.

Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν ότι ο περίφημος ψηφιακός μετασχηματισμός συντελείται περίπου εν κενώ καθώς όχι μόνο μεγάλα τμήματα του πληθυσμού στερούνται ακόμα τις στοιχειώδεις ψηφιακές γνώσεις και δεξιότητες για να καρπωθούν τα όποια οφέλη του αλλά αρχίζουν και εκλείπουν όλο και περισσότερο εκείνοι οι ειδικοί πληροφορικής που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν μια δίκαιη και κοινωνικά βιώσιμη ψηφιακή μετάβαση. Δεδομένης της ποσό-